EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.10.2014
COM(2014) 676 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Yleinen arviointi 26. kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU 89 artiklassa vahvistettujen maakohtaisten julkistamisvaatimusten taloudellisista vaikutuksista

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Yleinen arviointi 26. kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU 89 artiklassa vahvistettujen maakohtaisten raportointivaatimusten taloudellisista vaikutuksista

I. Johdanto

Direktiivin 2013/36/EU[1] (jäljempänä ”vakavaraisuusdirektiivi”) 89 artiklassa säädetään pankkeja ja sijoituspalveluyrityksiä (jäljempänä ”laitokset”) koskevan uuden maakohtaisen julkisen raportointivelvoitteen (jäljempänä ”raportointivelvoite”) käyttöönotosta. Laitosten on raportoitava vuosittain kunkin sellaisen maan osalta, jossa niillä on toimipaikka, seuraavat tiedot: a) nimi/nimet, b) toiminta ja maantieteellinen sijainti, b) liikevaihto, c) henkilöstön lukumäärä, d) tulos ennen veroja, e) verot tuloksesta sekä f) saatu valtiontuki.

Laitosten on raportoitava kohtien a, b ja c mukaiset tiedot 1. heinäkuuta 2014 alkaen. Kohtien d, e ja f mukaisille tiedoille on vahvistettu erityisjärjestely: alkuvaiheessa vain 14 tärkeimmän eurooppalaisen laitoksen[2] (jäljempänä EU:n ”G-SII-laitokset”) oli toimitettava kyseiset tiedot komissiolle luottamuksellisesti. Tämän alkuvaiheessa tapahtuvan luottamuksellisen raportoinnin määräaika oli 1. heinäkuuta 2014, jota EU:n kaikki 14 G-SII-laitosta noudattivat. Seuraavassa vaiheessa eli 1. tammikuuta 2015 alkaen kaikkia 89 artiklan soveltamisalaan kuuluvia laitoksia (jäljempänä ”raportoivat laitokset”) vaaditaan julkistamaan kaikki 89 artiklassa säädetyt tiedot, jollei komissio päätä lykätä raportointivelvoitteiden käyttöönottoa.

Direktiivin 89 artiklan mukaan komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 31. joulukuuta 2014 mennessä kertomuksen maakohtaisten tietojen julkistamisen mahdollisista kielteisistä taloudellisista vaikutuksista. Komissio suorittaa kuultuaan EPV:tä, EVLEV:iä ja EAMV:ta, asian laadun mukaisesti, yleisen arvioinnin tällaisista vaikutuksista, mukaan lukien vaikutukset kilpailukykyyn, investointeihin ja luotonsaantiin sekä rahoitusjärjestelmän vakauteen. Jos huomattavia kielteisiä vaikutuksia todetaan 89 artiklan mukaisesti, komissio harkitsee raportointivelvoitteita koskevien muutosehdotusten tekemistä ja voi päättää lykätä kyseisiä velvoitteita.

Tämän raportin keskeisenä tavoitteena on esittää komission arviointi siitä, johtaako raportointivelvoite merkittäviin kielteisiin taloudellisiin vaikutuksiin.

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta, EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338.

[2] Unionissa toimiluvan saaneet laitokset, jotka on kansainvälisesti määritelty maailmanlaajuisiksi järjestelmän kannalta merkittäviksi laitoksiksi. Ks. maailmanlaajuisia järjestelmän kannalta merkittäviä pankkeja koskeva finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän päivitys (Financial Stability Board Update of group of global systemically important banks) 1. marraskuuta 2012; http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_121031ac.pdf.

Järjestämänsä avoimen tarjouskilpailun[3] perusteella komissio antoi raportointivelvoitteesta mahdollisesti johtuvia myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia koskevan selvityksen toimeksi ulkopuoliselle toimeksisaajalle. Ulkopuolisen toimeksisaajan tekemä tutkimus sisälsi sidosryhmille suunnatun kyselyn[4] ja ekonometrisen analyysin[5]. Komissio kuuli EPV:tä, EVLEV:tä ja EAMV:tä. Se myös kuuli suoraan sidosryhmiä, muun muassa EU:n 14:ää G-SII-laitosta[6] ja useita asianomaisia kansalaisjärjestöjä. Komissio järjesti julkisen kuulemisen[7] ja tiedotustilaisuuden[8]. Kaikille sidosryhmille annettiin siis hyvä tilaisuus esittää näkemyksiään. Komissio laati tämän perusteella arviointinsa raportointivelvoitteesta mahdollisesti johtuvista taloudellisista vaikutuksista.

II. Taustaa

Vakavaraisuusdirektiivin johdanto-osan 52 kappaleen mukaan ”laitosten toimintaan ja erityisesti tehtyihin voittoihin, maksettuihin veroihin ja vastaanotettuihin tukiin liittyvän avoimuuden lisääminen on välttämätöntä unionin kansalaisten luottamuksen palauttamiseksi rahoitusalaan. Pakollinen raportointi tällä alalla voidaan tämän vuoksi nähdä tärkeänä osana yritysvastuuta, joka laitoksilla on sidosryhmiä ja yhteiskuntaa kohtaan.” Raportointivelvoite auttaa sidosryhmiä saamaan paremman käsityksen konsernien rakenteesta, toiminnasta ja niiden toimintojen maantieteellisestä laajuudesta. Lisäksi raportointivelvoitteen odotetaan helpottavan sen selvittämistä, maksetaanko verot paikassa, jossa varsinaista liiketoimintaa harjoitetaan. Julkistaminen ja avoimuus nähdään keskeisinä sääntelyvälineinä, joiden avulla voidaan varmistaa, että yritykset täyttävät velvoitteensa tehokkaasti ja ovat vastuuvelvollisia käyttöön ottamistaan liiketoimintastrategioista.

Uusien raportointivelvoitteiden lähtökohtana oli äskettäinen finanssikriisi, jossa rahoitusvakauden palauttamiseen tarvittiin ennennäkemätön määrä julkista tukea ja jossa kansalaisten luottamus rahoitusalaan sai ankaran kolauksen. Tämä johti voimakkaisiin vaatimuksiin siitä, että pankkien vastuuvelvollisuutta ja avoimuutta suhteissaan yleisöön on lisättävä.

Finanssikriisistä riippumattomista syistä yritysten edellytetään yhä enenevässä määrin kantavan vastuun vaikutuksistaan yhteiskuntaan. Rahoitusosuus, jonka yritykset antavat verotuksen muodossa, nähdään yhä yleisemmin osana yritysten yhteiskuntavastuuta. Tämä on

[3] Tarjouskilpailun viite MARKT/2013/205/F.

[4] Kuultavina oli monenlaisia sidosryhmiä, muun muassa kansalaisjärjestöjä, hallitusten edustajia, sääntelyviranomaisia, pankkeja ja ammattijärjestöjä.

[5] Ulkopuolisen toimeksisaajan selvitys on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm

[6] Yhteenveto EU:n 14 G-SII-laitosten kuulemisesta on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm

[7] Vastaukset ovat saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2014/country-by-country-crd4/contributions_en.htm

[8] Tiedotustilaisuus järjestettiin 2. lokakuuta 2014. Osallistujat edustivat eri sidosryhmiä. Yhteenveto keskusteluista on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm#240711

voimistanut vaatimuksia avoimuuden lisäämisestä suuryritysten verotusasioissa erityisesti silloin, kun ne harjoittavat merkittävää valtioiden rajat ylittävää toimintaa.

III. Raportointivelvoitteen taloudellisten vaikutusten arviointi

Useimmat sidosryhmät odottavat raportointivelvoitteen vaikuttavan jossain määrin myönteisesti Euroopan rahoitusalan avoimuuteen ja vastuuvelvollisuuteen sekä yleisön sitä kohtaan tuntemaan luottamukseen.[9] Monet sidosryhmät katsovat kuitenkin, että lisäohjeiden antaminen raportoitavien seikkojen täsmällisestä sisällöstä parantaisi avoimuutta ja johdonmukaisuutta, vähentäisi tietojen väärinymmärryksen riskejä ja rajoittaisi hallinnollista rasitetta.

Jäljempänä tarkastellaan raportointivelvoitteesta mahdollisesti johtuvia taloudellisia vaikutuksia erityisesti kilpailukykyyn, investointeihin ja luotonsaantiin sekä rahoitusjärjestelmän vakauteen. Tarkastelussa on otettu huomioon palaute, joka sidosryhmiltä saatiin komission ja ulkopuolisen toimeksisaajan järjestämissä kyselyissä, julkisessa kuulemisessa ja tiedotustilaisuudessa. Huomioon on otettu myös ekonometrisen analyysin tulokset.

A. Vaikutukset kilpailukykyyn

Useimmat sidosryhmät katsovat, ettei raportointivelvoitteella ole kielteisiä vaikutuksia raportoivien laitosten kilpailukykyyn.[10] Jotkin sidosryhmät kuitenkin katsovat, että koska globaalit toimintaedellytykset eivät ole tasapuoliset, raportoivat laitokset ovat epäedullisessa asemassa verrattuna laitoksiin, jotka eivät kuulu raportointivelvoitteen piiriin. Tämä johtuu hallinnollisesta lisärasitteesta ja -kustannuksista, raportoivien laitosten tietoihin kohdistuvasta julkisesta valvonnasta ja siitä, että kyseiset laitokset joutuvat julkistamaan liiketoiminnastaan yksityiskohtaisempia tietoja kuin kilpailijat, jotka eivät kuulu raportointivelvoitteen piiriin. Nämä sidosryhmät, jotka kuuluvat vähemmistöön, uskovat raportointivelvoitteen vaikuttavan kielteisesti niiden kilpailukykyyn, vaikkeivät ne yleensä odota näiden vaikutusten olevan voimakkaita.

Erää muut sidosryhmät odottavat raportointivelvoitteen vaikuttavan myönteisesti raportoivien laitosten kilpailukykyyn. On otaksuttu, että raportointivelvoitteesta johtuva avoimuuden ja vastuuvelvollisuuden lisääntyminen kannustaa raportoivia laitoksia ottamaan paremmin huomioon riskit, joita niiden sisäisestä organisaatiosta ja toiminnasta aiheutuu. Tämän vuoksi avoimuuden lisääminen ei pelkästään paljasta mahdollisia ongelmia vaan helpottaa myös niiden ehkäisemistä. Se voisi vähentää riskiä skandaaleista, jotka vahingoittavat laitoksen mainetta sekä investoijien ja asiakkaiden luottamusta. Tämä puolestaan voi edistää yleisön luottamuksen palauttamista EU:n rahoituspalvelualaan. Kyseiset sidosryhmät katsovat myös, että raportointivelvoite voi houkutella suurempaa avoimuutta arvostavia investoijia ja asiakkaita, mikä voi antaa raportoiville laitoksille kilpailuedun.

[9] Ks. yhteenveto tiedotustilaisuudessa käydystä keskustelusta, julkiseen kuulemiseen saadut vastaukset ja ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 87, 91 ja 145–147.

[10] Ks. yhteenveto tiedotustilaisuudessa käydystä keskustelusta, julkiseen kuulemiseen saadut vastaukset, yhteenveto G-SII-laitosten kuulemiseen saaduista vastauksista ja ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 139.

Raportointivelvoitteen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset ovat lähtökohtaisesti sidoksissa raportoivan laitoksen liiketoiminnan laajuuteen ja monikansalliseen ulottuvuuteen. Raportoivilla laitoksilla ja varsinkin monikansallisilla konserneilla on todennäköisesti jo käytössään pitkälle kehitetyt tiedonkeruujärjestelmät. Raportointivelvoitteen noudattamisesta ei ole odotettavissa merkittäviä kustannuksia.[11]

Raportointivelvoitteen perusteella julkistetut tiedot eivät vaikuta kaupallisesti luottamuksellisilta. Kyseiset tiedot eivät ole riittävän yksityiskohtaisia, jotta asianomaiset osapuolet saisivat niistä tarkan käsityksen raportoivien laitosten kaupallisista strategioista. Ainakin kolme EU:n G-SII-laitosta on jo julkaissut vapaaehtoisesti raportointivelvoitteeseen perustuvia tietoja, ilmeisesti ilman huolta kaupallisesti luottamuksellisten tietojen paljastumisesta tai muista kilpailuvaikutuksista.

Ekonometrisen analyysin tulosten perusteella näyttää siltä, että julkistamisen laadun parantaminen, joka kuuluu raportointivelvoitteen päätavoitteisiin, on yhteydessä raportoivien laitosten kaventuneisiin mahdollisuuksiin kätkeä todellinen suorituskykynsä (manipuloida tulostaan). Tutkimuksen mukaan yhden pisteen lisäys julkistamisen tasossa (yhdistelmäindikaattorissa asteikolla 0–52) vähentää tulosten manipuloinnin todennäköisyyttä 3,5 prosenttia tutkimuksessa tarkastellussa pankkiotoksessa.[12]

Vaikka ekonometrinen analyysi ei kata suoraan kilpailukykyyn kohdistuvia vaikutuksia, kirjallisten lähteiden tarkastelu viittaa siihen, että julkistamisen korkeampi taso voisi parantaa pankkien kilpailukykyä (esimerkiksi siksi, että se vähentäisi tiedon epäsymmetrisyyden aiheuttamia ongelmia, helpottaisi resurssien kohdentamista ja lisäisi luottamusta). Tutkimuksen perusteella näyttää kaiken kaikkiaan epätodennäköiseltä, että raportointivelvoite aiheuttaisi haitallisia kilpailuvaikutuksia.

Jotkin sidosryhmät odottavat raportointivelvoitteiden vaikuttavan pankkien efektiiviseen verokantaan. Raportointivelvoite ei ole sinänsä verotoimenpide, vaan avoimuus- ja yritysvastuutoimenpide. Sillä ei ole suoraa vaikutusta raportoivien laitosten verokantaan. Efektiivisen verotuksen kiristyminen olisi vain sen välillinen seuraus. On hyvin vaikeaa ennustaa, millä todennäköisyydellä raportointivelvoite korottaisi välillisesti (efektiivisiä) verokantoja. Tämä riippuu monista tekijöistä, kuten laitoksen nykyisestä toimintamallista veroasioissa, viranomaisten suhtautumistavasta kaikkien veronmaksutietojen julkistamiseen maakohtaisesti ja yleisön suhtautumisesta raportointivelvoitteen perusteella julkaistuihin tietoihin. Vaikka raportoiva laitos muuttaisi toimintamalliaan suhteessa verotukseen, olisi edelleen vaikea määrittää, johtuiko se raportointivelvoitteen välillisestä vaikutuksesta vai ennemminkin muista kehityssuuntauksista tällä alalla. Verokantojen korottaminen voisi myös vaikuttaa myönteisesti kilpailuun, koska se voisi muuttaa toimintaedellytyksiä tasapuolisemmiksi sellaisten pienempien laitosten osalta, jotka eivät harjoita toimintaa valtioiden rajojen yli. Efektiivisen verokannan korotuksen taloudellisia kokonaisvaikutuksia olisi yleisemmin ottaen erittäin vaikea mitata, ja ne riippuisivat erilaisista lopputuloksista.[13] Vaikka raportoivan laitoksen taloudellisen toiminnan voidaan odottaa vähenevän, tätä

[11] Lisätietoja on saatavilla ulkopuolisen toimeksisaajan raportissa, s. 97, ja yhteenvedossa G-SII-laitosten kuulemiseen saaduista vastauksista.

[12] Ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 73–83 ja 84–85.

[13] Lisätietoja on saatavilla ulkopuolisen toimeksisaajan raportissa, s. 93–96.

kielteistä vaikutusta kompensoisivat todennäköisesti muut tekijät, kuten se, että julkisten menojen kattamiseen olisi saatavilla lisävaroja, mikä voisi hyödyttää yhteiskuntaa ja koko taloutta sekä parantaa yleisön luottamusta.

B. Vaikutukset investointeihin

Sidosryhmiä pyydettiin ottamaan kantaa siihen, millaisia vaikutuksia raportointivelvoitteella olisi raportoiviin laitoksiin tehtäviin ja niiden tekemiin investointeihin.[14]

Useimmat sidosryhmät odottavat, ettei raportointivelvoitteella ole vaikutusta raportoiviin laitoksiin tehtäviin investointeihin. Ne katsovat, että investointipäätökset perustuvat muihin tekijöihin kuin 89 artiklan nojalla julkistettaviin tietoihin ja että investointipäätökset tehdään potentiaalisten taloudellisten hyötyjen eikä julkistettavien tietojen perusteella. On myös huomattava, että laitosten, jotka hakevat rahoitusta pääomamarkkinoilta, edellytetään jo toimittavan 89 artiklassa edellytettyjä tietoja yksityiskohtaisempia tietoja.

On kuitenkin jonkin verran huolta siitä, että yksittäisten laitosten houkuttelevuus pääomamarkkinoilla voisi kärsiä, jos yleisö ymmärtää niiden julkistamat tiedot väärin ja/tai pitää niitä kielteisinä. Eräät sidosryhmät katsovat myös, että raportointivelvoitteen käyttöönotto voisi aiheuttaa ongelmia tasapuolisten toimintaedellytysten toteutumisessa ja että ylimääräiset julkistamisvaatimukset voisivat heikentää EU:n houkuttelevuutta investointikohteena (julkistamiseen liittyvien hallinnollisten rasitteiden ja kustannusten vuoksi). Useimmat sidosryhmät ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, ettei raportointivelvoite vaikuta raportoivien laitosten halukkuuteen pysyä EU:ssa.

Jotkin sidosryhmät odottavat raportointivelvoitteen vaikuttavan myönteisesti raportoiviin laitoksiin tehtäviin investointeihin. Kyseisten sidosryhmien mukaan investoijat eri puolilla maailmaa vaativat yhä useammin avoimempia ja luotettavampia (tai kattavampia) tietoja yrityksistä, joihin ne investoivat. Julkistaminen tarjoaisi investoijille vankemman perustan järkevien investointipäätösten tekemiseen ja parantaisi niiden valmiuksia edellyttää pankeilta vastuuvelvollisuutta. Avoimuus, josta raportointivelvoite muodostaa osan, auttaisi investoijia tunnistamaan riskitekijät ja taloudelliset väärinkäytökset ja parantaisi laitosten riskienhallintaa. Tämä lisäisi pankkialan vakautta ja tekisi siitä kiinnostavamman investointikohteen. On myös väitetty, että investoijat ottavat investointipäätöksissään yhä enenevässä määrin huomioon kestävyyden ja avoimuuden kaltaiset tekijät ja että tietojen julkistaminen voi houkutella enemmän investointeja sosiaalisesti vastuullisilta investoijilta.

Valtaenemmistö sidosryhmistä ei odota raportointivelvoitteen vaikuttavan myöskään raportoivien laitosten tekemiin investointeihin.

Ekonometrisen analyysin tulokset viittaavat siihen, että on epätodennäköistä, että raportointivelvoite vaikuttaisi kielteisesti investointeihin. On päinvastoin todettu, että yksi lisäpiste julkistamisindeksissä vähentää todellisia pääomakustannuksia 0,2 prosenttiyksikköä. Sen vuoksi pääomamarkkinoiden toteama julkistamisen laadun parantuminen raportointivelvoitteen tuloksena voisi alentaa pankkien pääomakustannuksia. Tämä voi

[14] Ks. yhteenveto tiedotustilaisuudessa käydystä keskustelusta, julkiseen kuulemiseen saadut vastaukset, yhteenveto G-SII-laitosten kuulemiseen saaduista vastauksista ja ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 140–141.

alentaa lainakorkoja ja mahdollistaa sen, että yritykset voivat investoida enemmän liiketoimintaansa ja laajentaa sitä.[15]

Myös kirjallisuuden tarkastelu osoittaa, että yleiseen julkistamiseen tehtävät parannukset kohentavat yritysten tuloksia pääomamarkkinoilla, kun pääomakustannukset alenevat tietojen epäsymmetrisyyden vähenemisen ja agenttikustannusten alenemisen myötä. On havaittu, että pääomakustannusten alentuminen on yhteydessä investointien lisääntymiseen sekä rahoitusalalla että muilla aloilla.

C. Vaikutukset luotonsaantiin

Sidosryhmiä pyydettiin kommentoimaan raportointivelvoitteen vaikutuksia luotonantoon raportoiville laitoksille ja raportoivien laitosten harjoittamaan luotonantoon.[16]

Sidosryhmien suuri enemmistö ei odota raportointivelvoitteen vaikuttavan luotonantoon raportoiville laitoksille.

Pieni vähemmistö on kuitenkin huolissaan siitä, raportointivelvoitteella voisi olla kielteisiä vaikutuksia. On väitetty, että julkistettavat tiedot voitaisiin ymmärtää väärin, mikä voisi johtaa kielteiseen vaikutelmaan. Eräs sidosryhmä väittää, että erityisesti julkisia tukia koskevat tiedot voisivat antaa vaikutelman pankkien ”pönkittämisestä” ja kasvattaa siten tukkurahoituskustannuksia.

Eräät muut sidosryhmät odottavat vaikutusten olevan myönteisiä. Kuten investointeihin kohdistuvia vaikutuksia koskevissa kommenteissa, myös luotonannon tapauksessa avoimuuden lisäämisen katsotaan saattavan parantaa luottamusta raportoiviin laitoksiin, mikä voisi antaa paremman käsityksen yritykseen liittyvistä riskeistä, parantaa riskienhallintaa ja pienentää riskejä pitemmällä aikavälillä.

Raportoivien laitosten harjoittamaan luotonantoon kohdistuvien vaikutusten osalta sidosryhmät ovat pitkälti yhtä mieltä siitä, ettei raportointivelvoite vaikuta raportoivien laitosten luotonantoon eikä yritysten ja kotitalouksien saatavilla olevien luottojen hintaan tai laatuun.

Ekonometrisen analyysin tulokset viittaavat siihen, että on epätodennäköistä, että raportointivelvoite vaikuttaisi kielteisesti pankkien mahdollisuuteen käyttää pääomamarkkinoita. Tulokset viittaavat päinvastoin siihen, että yksi lisäpiste julkistamisindeksissä vähentää todellisia pääomakustannuksia 0,2 prosenttiyksikköä. Sen vuoksi julkistamisen laadun parantuminen raportointivelvoitteen tuloksena voisi jopa alentaa hieman pankkien pääomakustannuksia, mikä puolestaan voisi alentaa rahoitusalan ulkopuolelta tulevien yritysten ja kotitalouksien lainakustannuksia.[17]

[15] Ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 46–55 ja 84–85.

[16] Ks. yhteenveto tiedotustilaisuudessa käydystä keskustelusta, julkiseen kuulemiseen saadut vastaukset, yhteenveto G-SII-laitosten kuulemiseen saaduista vastauksista ja ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 142–143.

[17] Ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 46–55 ja 84–85.

Kirjallisuuden tarkastelu osoittaa, että pankkien lainakorkojen aleneminen voi myös parantaa luotonsaantia, kun pankit ovat halukkaampia lisäämään lainatarjontaa suurempien marginaalien antaman suojan myötä.

D. Vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakauteen

Useimmat sidosryhmät[18] ovat yhtä mieltä siitä, ettei raportointivelvoite vaikuta rahoitusjärjestelmän vakauteen. Sidosryhmät ovat todenneet, että vaikka yksittäisissä yrityksissä voi ilmetä epävakautta, tämä ei vaikuttaisi rahoitusalaan kokonaisuutena tarkasteltuna. Ne toteavat myös, että epävakauteen on monia syitä, eikä sen voida katsoa johtuvan yksinomaan 89 artiklan mukaisesti julkistettavista tiedoista. Eräs sidosryhmä otti esille riskin siitä, että tietojen julkistaminen saattaisi vaikuttaa alasta vallitsevaan käsitykseen, mutta katsoi, ettei odotettavissa ole tuntuvia vaikutuksia.

Vain pieni vähemmistö sidosryhmistä oli eri mieltä ja viittasi esimerkiksi siihen, että pankkien verotuksellista asemaa koskevien yksityiskohtaisten tietojen asettaminen saataville voisi vaikuttaa pankkien väliseen antolainaukseen, tai riskiin siitä, että yleisö ymmärtäisi tiedot väärin epäyhtenäisen soveltamisen ja tulkintaerojen vuoksi. Nämäkään sidosryhmät eivät kuitenkaan väitä, että kielteinen vaikutus olisi voimakas.

Eräät sidosryhmät odottavat sen sijaan myönteisiä vaikutuksia viitaten muun muassa siihen, että tietojen laajempi julkistamisen auttaisi investoijia ja muita sidosryhmiä ymmärtämään rahoitusalan toimintaa ja sen omistussuhteita, mikä parantaisi riskienhallintaa ja kestävyyttä, lisäisi luottamusta ja tasoittaisi markkinoiden epävakautta.

Ekonometrisen analyysin tulokset viittaavat siihen, että julkistettavien tietojen parempi laatu voisi vaikuttaa myönteisesti kirjanpidon laatuun. Tulokset viittaavat siihen, että yhden pisteen lisäys julkistamispisteisiin kasvattaa analyysin ennusteiden tarkkuutta 0,49 prosenttiyksiköllä[19] ja vähentää tulosten manipuloinnin todennäköisyyttä 3,5 prosentilla[20]. Tämä tarkoittaa sitä, että raportointivelvoitteen täytäntöönpanon jälkeen rahoituslaitosten antamat tiedot voisivat muuttua informatiivisemmiksi ulkoisten sidosryhmien kannalta ja antaa osuvamman kuvan laitoksen taloudellisesta tilanteesta. Tämä voisi vähentää epävakautta ja lisätä rahoitusvakautta.

Myös kirjallisuuden tarkastelu viittaa siihen, että pankkien julkistamat tiedot voivat vaikuttaa myönteisesti rahoitusvakauteen, koska ne voivat lieventää tietojen epäsymmetrisyyteen liittyviä ongelmia, helpottaa laitosten seurantaa ja parantaa niiden hallintotapaa.

E. Arviointi

[18] Ks. yhteenveto tiedotustilaisuudessa käydystä keskustelusta, julkiseen kuulemiseen saadut vastaukset, yhteenveto G-SII-laitosten kuulemiseen saaduista vastauksista ja ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 144.

[19] Ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 64-72 ja 84–85.

[20] Ulkopuolisen toimeksisaajan raportti, s. 73-83 ja 84–85.

Koska raportointivelvoitetta koskevat säännökset eivät ole vielä tulleet voimaan kokonaisuudessaan, tämä arviointi on ensisijaisesti ennakoiva katsaus, jossa keskitytään – kuten direktiivin 2013/36/EU 89 artiklassa edellytetään – sen määrittämiseen, onko raportointivelvoitteesta odotettavissa merkittäviä kielteisiä taloudellisia vaikutuksia.

Sidosryhmät odottavat raportointivelvoitteen vaikuttavan jossain määrin myönteisesti Euroopan rahoitusalan avoimuuteen ja vastuuvelvollisuuteen sekä yleisön sitä kohtaan tuntemaan luottamukseen. Sidosryhmät ovat kuitenkin sitä mieltä, että raportoitavien tietojen sisältöä koskevan lisäohjeistuksen antaminen ja raportointivelvoitteen johdonmukainen täytäntöönpano jäsenvaltioissa parantaisi avoimuutta entisestään.

Sidosryhmät ovat paljolti yhtä mieltä siitä, ettei raportointivelvoitteella ole merkittäviä vaikutuksia kilpailukykyyn, investointeihin ja luotonsaantiin sekä rahoitusjärjestelmän vakauteen. Velvoitteen vastustajat viittaavat lähinnä tietojen väärinymmärrysriskiin ja hallinnollisen rasitteen lisääntymiseen. Velvoitteen kannattajat viittaavat moniin myönteisiin vaikutuksiin. Raportointivelvoite parantaa investoijien valmiuksia tehdä tietoon perustuvia investointipäätöksiä ja vedota pankkien vastuuvelvollisuuteen. Se parantaa raportoivien laitosten riskienhallintaa, mikä puolestaan vähentää skandaalien riskiä ja lisää rahoitusalan vakautta. Se houkuttelee suurempaa avoimuutta arvostavia investoijia ja asiakkaita ja lisää yleistä luottamusta Euroopan rahoitusalaan.

Ekonometrisen analyysin tulokset viittaavat siihen, että julkistamisen parempi laatu – joka kuuluu raportointivelvoitteen päätavoitteisiin – tuottaisi monia myönteisiä tuloksia. Julkistamisen parempi laatu voi alentaa pääomakustannuksia, mikä voi johtaa yritysten ja kotitalouksien lainakorkojen alentamiseen ja edistää siten luotonsaantia ja investointeja. Se voi myös vähentää raportoivien laitosten mahdollisuuksia kätkeä todellinen suorituskykynsä (manipuloimalla tulostaan) ja parantaa kirjanpidon laatua, mikä puolestaan voi parantaa kilpailukykyä ja lisätä rahoitusvakautta.

Komissio arvioi tässä vaiheessa erityisesti tutkimuksen tulosten ja sidosryhmien esittämien näkemysten perusteella, että direktiivin 2013/36/EU 89 artiklan mukaisesta tietojen maakohtaisesta raportoinnista ei ole odotettavissa merkittäviä kielteisiä taloudellisia vaikutuksia varsinkaan kilpailukykyyn, investointeihin, luotonsaantiin ja rahoitusjärjestelmän vakauteen.

Vaikuttaa päinvastoin siltä, että raportoinnilla voisi olla joitakin myönteisiä vaikutuksia. Sidosryhmiltä saadun palautteen ja ensimmäisten luottamuksellisten tietojen analysoinnin perusteella näyttää siltä, että 89 artiklan myönteisiä vaikutuksia voitaisiin vahvistaa puuttumalla eräisiin seikkoihin, jotka liittyvät kyseisen artiklan täytäntöönpanoon.

IV. Päätelmät

Komissio katsoo tässä vaiheessa, että direktiivin 2013/36/EU 89 artiklan mukaisesta tietojen maakohtaisesta raportoinnista ei ole odotettavissa merkittäviä kielteisiä taloudellisia vaikutuksia varsinkaan kilpailukykyyn, investointeihin, luotonsaantiin ja rahoitusjärjestelmän vakauteen. Vaikuttaa päinvastoin siltä, että raportoinnilla voisi olla joitakin myönteisiä vaikutuksia. Kyseisen 89 artiklan myönteisiä vaikutuksia voitaisiin kuitenkin vahvistaa puuttumalla joihinkin seikkoihin, jotka liittyvät kyseisen artiklan täytäntöönpanoon.

Komissio katsoo, että koska tietojen maakohtaiseen julkiseen raportointiin ei ole havaittu liittyvän merkittäviä kielteisiä vaikutuksia, direktiivin 2013/36/EU 89 artiklan mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanoa ei pitäisi lykätä, vaan niiden täysimääräinen soveltaminen olisi aloitettava suunnitelmien mukaan 1. tammikuuta 2015.